

توسعه برنامه های

موبایل

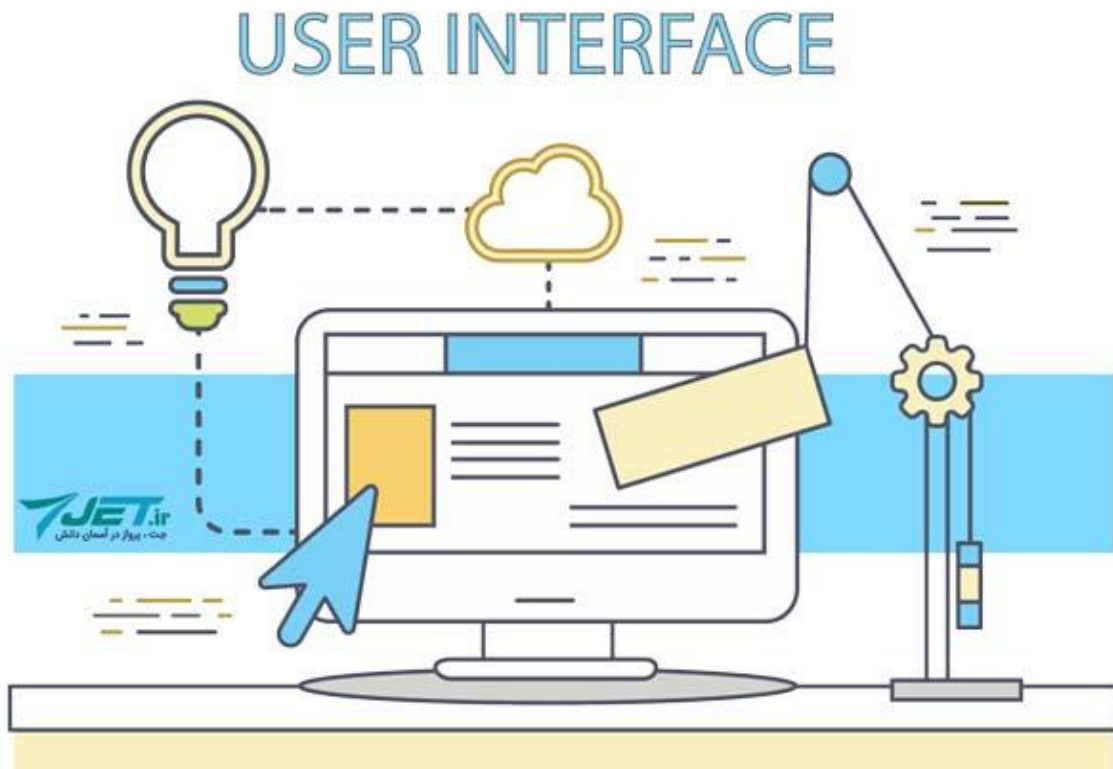
جلسه سوم مجازی

بخش دوم

سحر صادقی

رابط کاربری (UI) چیست؟

آنچه کاربر در صفحه نمایش موبایل، تبلت یا مانیتور خود می‌بیند، **رابط کاربری** (User Interface) است. فضایی که برای تعامل کاربر با اپلیکیشن، سایت و نرم‌افزار آماده شده است تا کاربر بهترین تجربه خود را در استفاده از آن‌ها داشته باشد. این فضا شامل متن، تصویر، نمودار، جدول، ویدیو و رنگ‌بندی می‌شود. رابط کاربری از مهم‌ترین بخش‌های اپلیکیشن است چون مشخص می‌کند، چقدر فعالیت‌های موردنظر کاربر آسان یا سخت انجام می‌شوند.

طراح رابط کاربری چه کاری انجام می‌دهد؟

برخلاف تصور عادی، طراح رابط کاربری لزوماً گرافیک نیست ولی برای رنگ‌بندی، انتخاب چیدمان مناسب تصاویر و رعایت اصول زیبایی‌شناسی باید با گرافیک آشنایی داشته باشد. طراح رابط کاربری قبل از شروع طراحی باید کاملاً در جریان فعالیت‌هایی باشد که قرار است کاربر را برای داشتن تجربه خوب استفاده از اپلیکیشن، هدایت کند؛ به همین دلیل به محل قرار گرفتن اجزای مختلف صفحه، چگونگی نمایش پیغام‌های خطا به کاربر و زمان اتفاق افتادن آن‌ها توجه می‌کند. طراح UI با به کارگیری خلاقیت و درست چیدن اجزای مختلف، سعی می‌کند پیچیدگی‌های استفاده از اپلیکیشن را برای کاربر کاهش دهد. امروزه برنامه‌نویسان UI در کنار کار طراحی، برنامه‌نویسی هم انجام می‌دهند.

قابل توجه است که آشنایی با طراحی سایت و برنامه‌های کاربردی مختلف برای طراح رابط کاربری امتیاز محسوب می‌شود.

طراحی رابط کاربری مربوط به چه بخشی از اپلیکیشن می‌شود؟

پوسته: شامل محیط تصویری و گرافیکی اپلیکیشن می‌شود.

حسگری: بسته به ورودی کاربر و محیط‌های نمایش گوناگون، اپلیکیشن تعامل متفاوتی نشان می‌دهد.

ساختار: مجموعه راهنماهایی با قواعد و دستورالعمل‌های متفاوت است که به تجربه کاربری در استفاده از اپلیکیشن کمک زیادی می‌کند.

اصول طراحی رابط کاربری اپلیکیشن چیست ؟

اصول طراحی، قواعدی هستند که برای بهبود کیفیت طراحی رابط کاربری اپلیکیشن، باید آن‌ها را رعایت کنید.

1- ساختاری منظم، هدفمند و کاربردی طراحی کنید.

این اصل به کاربر کمک می‌کند بدون سردرگمی و افتادن در دام کلمات پیچیده، از امکانات اساسی اپلیکیشن استفاده کند. کاربر باید به راحتی بتواند مقصدی را که دارد پیدا کند، بداند هر دکمه برای چیست و چگونه به صفحه یا مرحله قبلی برگردد.

کسی که اولین بار با اپلیکیشنی کار می‌کند، ممکن است سؤالات زیادی درباره نحوه استفاده از ابزار و امکانات آن داشته باشد. ظاهر شدن راهنماهایی در قالب آیکن و انیمیشن در بخش‌های مختلف اپلیکیشن می‌تواند به کاربر شیوهی استفاده‌ی درست از آن بخش را نشان دهد.

2- بازخورد (فیدبک) مناسبی برای رابط کاربری فراهم کنید.

اپلیکیشن باید برای هر کنش کاربر، واکنش مناسبی نشان دهد تا کاربر مطمئن شود عمل یا ورودی او به درستی پذیرفته شده است. کاربر باید بداند که درخواست او چه وقت آغاز شده، چه روندی را طی می‌کند و از زمان پایان فرآیند مطلع شود. نمایش پیام‌هایی مانند «در حال بارگذاری، در حال ذخیره‌سازی، پیام ارسال شده، ذخیره در پیش‌نویس و...» در اپلیکیشن Gmail مثال‌های خوبی برای اطلاع در مورد تکمیل کار هستند. تغییر

حالت نشان گر روی آیتم انتخاب شده نیز مثالی برای باز خورد مناسب نسبت به تغییر وضعیت اپلیکیشن در طراحی رابط کاربری هستند.

3- یکپارچگی در طراحی را فراموش نکنید.

همه اجزای اپلیکیشن باید از سبکی مشخص پیروی کنند، رنگ بندی، انتخاب فونت، زمینه و اجزای مختلف آن باید نمایانگر یک محصول واحد باشند به طوری که کاربر پس از استفاده از یک بخش از اپلیکیشن، به راحتی بتواند با بقیه قسمت ها ارتباط برقرار کند.

4- تجربه کاربری را فدای خلاقیت نکنید.

بسیاری از طراحی های رابط کاربری در اپلیکیشن بر اساس مطالعات و بررسی های روان شناختی انجام شده است که طراح نباید به صرف نوآوری آن ها را نقض کند یا تغییر دهد. برای مثال همه می دانیم که رنگ قرمز نشان دهنده خطا یا هشدار است و رنگ سبز، درستی یا پذیرش کاری را نشان می دهد، پس ممکن است استفاده از رنگ های دیگر در این موارد در بهره برداری کاربر از اپلیکیشن اختلال ایجاد کند.

قرار گرفتن منو یا امکانات اپلیکیشن در بالای سمت راست صفحه نیز یکی دیگر از این موارد است که بر اساس نقطه تمرکز دید کاربر در هنگام ورود به اپلیکیشن و کار با آن طراحی شده است.

5- رابط کاربری انعطاف پذیر و سازگاری طراحی کنید.

رابط کاربری اپلیکیشن باید طوری طراحی شود که با هر نوع گوشی موبایل یا هر سرعت اینترنتی سازگار باشد و اجزای آن طوری انتخاب نشده باشند که بخش های بصری به علت تفاوت در اندازه یا کندی سرعت نمایش داده نشوند.

6- قدرت جست و جو را دست کم نگیرید.

ویژگی جست و جوی درون اپلیکیشنی باعث افزایش قابلیت کاربردی آن برای کاربر می شود. الگوهای از پیش تعریف شده، ویژگی جست و جوی بهتری را برای جست و جوی درون برنامه ای ارائه می کنند. فراهم کردن امکاناتی دیگر مانند جست و جوی اخیر (Recent search) ، الگوی تکمیل خودکار (Auto complete pattern) و فرم معیار جستجو همه از ابزارهای هستند که موجب صرفه جویی کاربر در وقت و لذت بردن از تجربه کاربری خود می شود.

جمع بندی: اصول طراحی رابط کاربری برای اپلیکیشن موبایل

پیاده سازی اصول ذکر شده در طراحی رابط کاربری برای سیستم عامل یا اپلیکیشن موبایل، تجربه کاربری عالی به کاربر ارائه می دهد و کاربران چند ثانیه پس از شروع استفاده از موبایل تحت تأثیر آن قرار می گیرند، اما باید در نظر داشت که اصول و دستورالعمل های طراحی رابط کاربری همیشه ثابت نیستند و طراحان در استفاده از قواعد طراحی و اصول برنامه نویسی بر اساس رویکردها و تجربیات خودشان عمل می کنند. به طور کلی همیشه باید سلیقه ها و تجربیات کاربری را در طراحی به عنوان مهم ترین پارامتر مدنظر قرار داد.

آشنایی با اصول طراحی رابط کاربری (UI) اپلیکیشن موبایل

1- طراحی رابط کاربری منطبق با پلتفرم خود

ابتدا باید ببینید برای کدام پلتفرم طراحی رابط کاربری انجام می دهید، البته ما در اینجا منظورمان اندروید است. همیشه بهترین مثال ها و آموزش ها از منابع رسمی آن پلتفرم در طراحی UI معرفی می شود شما می توانید برای طراحی UI اپلیکیشن اندروید از منابع آزادی که در پورتال توسعه دهندگان گوگل منتشر شده است استفاده کنید.

-2 رعایت استاندارد های طراحی UI روی تمامی دستگاه ها

وقتی شما یک رابط کاربری طراحی میکنید آن را برای یک دستگاه خاص تولید نمی کنید! یک رابط کاربری استاندارد باید روی انواع دستگاه ها و صفحه نمایش ها به خوبی و بدون مشکل کار کند و انعطاف لازم را روی اکثر دستگاه ها داشته باشد.

اما من می توانم در اینجا به شما یک پیشنهاد بدهم، اگر قرار است الویت بندی برای طراحی یک UI استاندارد روی دستگاه های مختلف رو دارید ابتدا دستگاه هایی که بیشترین سهم کاربران را دارند شناسایی کنید. در ایران هواوی و سامسونگ با استقبال بیشتری مواجه شدند البته دستگاه های زیر شاخه این برند ها نیز گوناگون است که پیدا کردن آن ها کار چندان سختی نیست کافیست در این زمینه کمی تحقیق کنید.

-3 پشتیبانی یا عدم پشتیبانی از جهت چرخش (orientation)

تصمیم بگیرید که آیا لازم است در اپلیکیشن شما با چرخش صفحه، UI شما نیز متناسب با آن بچرخد یا خیر. اگر تکلیف خود را با این مساله روشن کنید می توانید بهتر یک رابط کاربری طراحی کنید. پیشنهاد میکنیم اگر واقعا اپلیکیشن شما به چرخش نیاز دارد این قابلیت را اضافه کنید، مثلا زمانی که دارید برای یک اپلیکیشن چند رسانه ای (مبتنی بر ویدئو یا عکس و...) رابط کاربری طراحی میکنید نیاز است چرخش را رابط کاربری آن اضافه کنید.

-4 کاربران را گیج نکنید

سادگی یعنی پرهیز از پیچیدگی های غیر ضروری یکی از مهم ترین نکات و اصول در طراحی رابط کاربری خوب این است که کاربران گیج نشوند. اصل سادگی را در طراحی رعایت کنید تجربه نشان داده کاربران با رابط کاربری سبک و ساده که در عین حال زیبایی هم دارد ارتباط بسیار بهتری برقرار میکنند. اگر شما از المان های مختلف در دیزاین UI استفاده کنید که در صفحه های مختلفی از اپلیکیشن شما وجود دارد و همگی یک کار را انجام می دهند اما یکی از آن ها از بابت دیداری (مثلا رنگ) با بقیه متفاوت باشد کاربر شما گیج می شود.

-5 رابط کاربری باید برای کاربر شما جذاب باشد نه خود شما

اینکه سلیقه خودتان را در نظر بگیرید خیلی خوب است اما به یاد داشته باشید علاوه بر خودتان اهمیت بیشتر متوجه کاربر است. کاربر باید از رابط کاربری که طراحی می کنید را پسندد و با آن ارتباط برقرار کند. در این باره فاکتور های از کاربرانتان را باید در نظر داشته باشید.

مثلا اینکه: کاربرانتان در چه رنج سنی هستند؟ یا اینکه کاربران اپلیکیشن شما اغلب چه جنسیتی دارند؟ یا روی چه نوع دستگاه های کاربرد دارد؟ آیا اپلیکیشن شما برای تفریح و پرکردن وقت استفاده می کنند یا ابزار کار است و در چه زمانی مورد استفاده قرار می گیرد؟

16- از اپلیکیشن های موفق الگو بگیرید

البته شما باید خودتان باشید اما قبل از آنکه خودتان را پیدا کنید (منظورم سبک خودتان است) می توانید از اپلیکیشن های موفق الگو برداری کنید. از اینکه از چه نوع فونت هایی استفاده کردند، واژگان مورد استفاده آنها برای تعریف بخش های مختلف چه سبک و سیاهی دارد. سبک طراحی آنها چگونه است، همه اینها می تواند شما را به سمت یک طراحی استاندارد هدایت کند.

7- انتخاب رنگ ایده آل کاربران

می خواهیم در این جا کمی ضد عادت بنویسم و درباره انتخاب پالت رنگ برای تجربه کاربری مواردی رو از جنبه های دیگر که تا کنون به آنها در مقالات داخلی و خارجی پرداخته نشده است بپردازم.

حتما دیده اید اغلب استفاده کنندگان تلگرام، تم Dark را برای رابط کاربری آن انتخاب می کنند، این مورد در مورد استفاده کنندگان از توییتر نیز صدق می کند.

بروز این رفتار از کاربران و اینچنین سلاقی ریشه در روانشناسی دارد با توجه به گزارش هایی که هر ساله جامعه شناسان و موسسات آماری مانند گالوپ و فوربس گزارشی درباره میزان افسردگی و غمگین بودن جوامع ارائه می دهند که ایران از این حیث بعد از عراق یک کشور غمگین معرفی شده است [منبع: عصر ایران]. با توجه به اینکه گرایش به سمت رنگ رابطه تنگاتنگی با این شاخص ها دارد گرایش به سمت رنگ های تیره در ایران بیشتر است.

فارغ از مسائل روانکاوی، رنگ تیره البته می تواند جذاب هم باشد و جلوه زیبایی به رابط کاربری اپلیکیشن شما ببخشد.

8- فیدبک بخواهید و تا می توانید روی دستگاه های مختلف تست کنید

رابط کاربری خود را روی هر تعداد دستگاه مختلفی که در دسترس دارید تست کنید این کار را خودتان انجام دهید تا ببینید همه چیز درست کار می کند.

از دوستان و خانواده خود نظر بخواهید، پس از طراحی رابط کاربری از آنها بخواهید اپلیکیشن شما را تست کنند و نظرشان را درباره آن به شما بگویند. این مورد بسیار در رسیدن به یک نقطه ایده آل به شما کمک می کند.

کلام آخر

همواره پیشنهاد می کنیم که سادگی را مدنظر قرار دهید، سادگی به معنای خام بودن و طراحی مبتدی نیست، سادگی یعنی پرهیز از پیچیدگی های غیر ضروری، همانطور که گفته شد نیاز کاربر و سلیقه طیف کاربرانان الویت بالاتری نسبت به سلیقه خودتان دارد در نهایت هر چیزی که تولید میکنید را هر چقدر می توانید تست کنید و از دیگران درباره نتیجه کارتان بازخورد بخواهید.